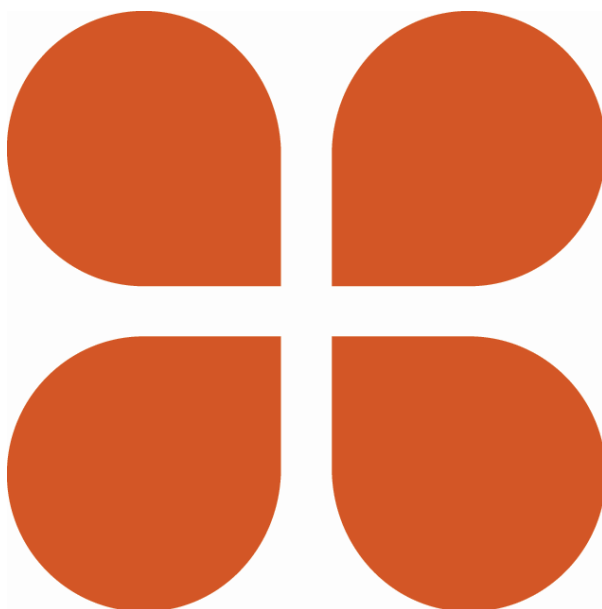

Runrapport från Riksantikvarieämbetet

Undersökning av oregistrerat runstensfragment från Kalmar(?) i Kalmar läns museum

Riksantikvarieämbetet 2013

Box 1114

621 22 Visby

www.raa.se

riksant@raa.se

Datum 2013-11-08
Dnr 3.5.1-3596-2013

Avdelning
Förvaltningsavdelningen
Enhet Kulturvårdsstöd
Författare Magnus Källström

Undersökning av oregistrerat runstensfragment från Kalmar(?) i Kalmar läns museum

I samband med ett besök i Kalmar läns museum tillsammans med prof. Henrik Williams, Uppsala, den 28 juni 2012 fick jag genom Birgit Körge vid museet vetskap om ett tidigare oregistrerat runstensfragment, som förvaras i samlingarna (KLM 45050). Enligt Körge skall fragmentet ha uppmärksammats i samband med en omflyttning av museiföremål i mitten av 1980-talet. I den fyndback där fragmentet förvaras finns en lapp (enligt uppgift från 1980-talets senare hälft) med följande anteckning: »Låg i låda med keramik nr 10767. S:a kyrkogårdsvaktm. Andersson 1931. F I åker vid dödgrävarbost.»

Södra kyrkogården ligger i Gamla staden invid Kalmar slott. Om fragmentet verkligen kommer från samma plats som keramikmaterialet är dock enligt Körge osäkert.

Materialet är grå kalksten. Fragmentet mäter 27 × 17 cm och är 6,5–7 cm tjockt. Längs ena kanten finns fastsittande hårt grått bruk, vilket visar att stenen tidigare har varit inmurad i en mur eller byggnad. Av ristningen återstår ett runband som nedtill är svagt bågböjt samt delar av en kringelformad bandknut. Ristningen är djup och tydlig med ganska breda ristningslinjer. Runorna är 6,5 cm höga.

Det tidigare oregistrerade fragmentet i Kalmar läns museum. Foto Magnus Källström 2012.

Inskrift:

...au...

Till läsningen: Före **a**-runan finns två fördjupningar, som har en viss likhet med ett kolonformat skiljetecken, men som bedömdes som naturliga. 1 **a** har dubbelsidig bistav. Huvudstaven i 2 **u** lutar åt höger och runan har därför närmast formen av en likbent triangel. Den nedre delen av bistaven saknas.

Inskriften är givetvis för kort för att tolkas, men det är tänkbart att runorna har utgjort början av konjunktionen *ok* 'och' (skrivet **auk**) eller ingått i ett ord eller namn innehållande en *au*- eller *øy*-diftong.

Fragmentet har av ornamentiken att döma inte ha tillhört samma sten som runstenen Sm 161, som på 1920-talet påträffades inlagd i en glugg i det s.k. Rödkullatornet på Kalmar slott. Även detta fragment är dock av kalksten och det är inte omöjligt att båda kan ha följt med stentransporter från Öland.

Stockholm 2013-11-08

Magnus Källström
docent, post-doc. inom runforskningsområdet

Kopia till:

Birgit Körge, Kalmar läns museum
Henrik Williams, Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet